

Nota voor Gedeputeerde Staten

Plattelandsontwikkeling

Onderwerp	Natuurbeheerplan Limburg najaar 2025
Documentnummer	DOC-00683996
Datum	24 juli 2024

0. Samenvatting

Het Natuurbeheerplan Limburg vormt, naast de Provinciale omgevingsvisie en de Natura-2000 beheerplannen, het belangrijkste beleidskader voor de realisatie van het Europese, Rijks- en provinciaal natuur- en landschapsbeleid in Limburg. Het natuurbeheerplan geeft aan waar welke natuur aanwezig is en welke beheerdoelen hiervoor gelden, alsook waar de ambitie is om natuur te ontwikkelen dan wel de natuurkwaliteit te verbeteren. Dit betekent dan ook dat de invulling van het natuurbeheerplan dynamisch is, en aan verandering onderhevig.

Het Natuurbeheerplan wordt jaarlijks tweemaal geactualiseerd, zowel geografisch (het kaartmateriaal) als tekstueel (de regelgeving ten behoeve van de subsidieverlening), één keer voor 15 april (voorjaar) en één keer voor 16 september (najaar). Het Natuurbeheerplan Limburg najaar 2025 wordt nu ter besluitvorming aan uw college aangeboden. Het plan geeft aan wat, in 2025, de Provinciale plannen zijn inzake natuurontwikkeling, het verbeteren van de kwaliteit van natuur en natuurbeheer.

Tegen de wijzigingen opgenomen in het Natuurbeheerplan voorjaar 2025 zijn vijf bezwaarschriften ingediend. Twee van de vijf bezwaarschriften zijn ingetrokken en een bezwaar is (gedeeltelijk) verwerkt in de najaarsversie. Op dit moment worden twee bezwaarschriften nog behandeld. Eventuele aanpassingen naar aanleiding van die twee bezwaarschriften zijn dus nog niet verwerkt in het Natuurbeheerplan najaar 2025. Beslissing op bezwaar en de daaruit voortvloeiende aanpassingen van het natuurbeheerplan zullen op een later moment worden voorgelegd aan GS voor besluitvorming.

Wijzigingen uit de voorjaarsversie en besluit op bezwaren zijn beschreven in de nota van wijzigingen en zijn verwerkt in de bijbehorende kaarten en de tekst van het Natuurbeheerplan najaar 2025.

Er zijn wijzigingen van het Natuurbeheerplan die ook gevolgen hebben voor de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg dat is aangewezen in de Omgevingsverordening Limburg. Aanpassing van de Omgevingsverordening Limburg doorloopt een apart traject.

1. Beoogd resultaat (output/outcome)

- Vastgestelde wijzigingen van het Natuurbeheerplan, betreffende de wijzigingen in het tekstuele deel en op de kaarten naar aanleiding van de ingediende bezwaren.
- Vastgestelde Nota van Wijzigingen voor het Natuurbeheerplan najaar 2025.
- De vastgestelde wijzigingen van het Natuurbeheerplan najaar 2025, betreffende de wijzigingen in het tekstuele deel en op de kaarten en de vastgestelde Nota van Wijzigingen voor het Natuurbeheerplan ter visie te leggen gedurende een periode van zes weken na kennisgeving in het Provinciaal Blad.

- d) Gedeputeerde Staten hebben kennis genomen van de integrale versie van het Natuurbeheerplan voorjaar 2025 inclusief bijlagen na wijziging.

2. Toelichting

Wat is het Provinciaal natuurbeheerplan?

Het Natuurbeheerplan vormt, naast de Provinciale Omgevingsvisie en de Natura-2000 beheerplannen, het belangrijkste beleidskader voor de realisatie van het Europese, Rijks- en provinciale natuur- en landschapsbeleid in Limburg. Het Natuurbeheerplan geeft aan waar welke natuur aanwezig is en welke beheerdoelen hiervoor gelden, alsook waar de ambitie is om natuur te ontwikkelen dan wel de natuurkwaliteit te verbeteren. Het betreft natuur zowel binnen het Natuurnetwerk Limburg als agrarische natuur daarbuiten.

De doelstellingen voor ontwikkeling en beheer van natuur in het Natuurbeheerplan worden voor een aanzienlijk deel gesubsidieerd door de Provincie. Het Natuurbeheerplan geeft de subsidiemogelijkheden weer voor de Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer Limburg 2016 (SVNL) en de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur- en Landschap Limburg 2021 (SKNL). In het Natuurbeheerplan wordt zodoende de koppeling gelegd tussen doelen en instrumenten.

Het Natuurbeheerplan geeft enkel de subsidiemogelijkheden weer. In het openstellingsbesluit van de betreffende regeling wordt definitief bepaald welke subsidies daadwerkelijk kunnen worden aangevraagd, waar en onder welke voorwaarden. In het openstellingsbesluit worden ook de subsidieplafonds vastgesteld die gelden voor de verschillende onderdelen.

Voor een goede aansturing en financiering van het beheer wordt in het Natuurbeheerplan gebruik gemaakt van kaarten, namelijk de Beheertypekaart, de Ambitiekaart en de Agrarische leefgebieden-kaart (ook aangeduid als Agrarische zoekgebieden-kaart). De beheertypenkaart geeft alle aanwezige, als beheerwaardig gekwalificeerde natuur en landschappen weer. Daarnaast geeft de Agrarische leefgebiedenkaart de zoekgebieden aan voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb). Deze kaarten vormen de basis voor het verlenen van beheersubsidies op grond van de SVNL. Voor een deel van de natuurgebieden en de agrarische gebieden met (potentiële) natuurwaarden bestaat een ambitie om het huidige gebruik en/of beheer te veranderen. De Ambitiekaart vormt de basis voor de subsidiëring van functieverandering en inrichting van percelen op basis van de SKNL. De agrarische leefgebiedenkaart geeft een afbakening voor drie typen leefgebieden op basis van het voorkomen van relevante soorten en de twee categorieën waterbeheer en klimaatbeheer op basis waarvan agrarische natuurbeheersubsidie kan worden aangevraagd. Het kaartmateriaal is onderdeel van het Natuurbeheerplan.

Jaarlijkse herziening van het Provinciaal Natuurbeheerplan.

Om subsidieverlening op basis van de juiste feiten en voortschrijdend inzicht te kunnen uitvoeren, is het nodig om het kaartmateriaal periodiek te herzien. Door zowel de planvorming en projectuitvoering van de Provincie als door projecten / activiteiten van externe partijen kan de werkelijkheid gaan afwijken van het kaartmateriaal behorende bij het Natuurbeheerplan. Daarnaast is geconstateerd dat de weergave op de kaart niet altijd exact gelijk is aan de situatie in het veld. Ieder voorjaar wordt aan externe partijen de gelegenheid geboden om verzoeken tot wijziging van het Natuurbeheerplan in te dienen. Daarnaast kunnen ambtshalve wijzigingen voorgesteld worden.

In de najaar versie worden alleen wijzigingen op basis van bezwaren verwerkt. Er zijn 2 wijzigingen doorgevoerd voor de najaar versie op basis van bezwaren. In de Nota van Wijzigingen zijn deze wijzigingen terug te vinden. Ook is per wijziging de inhoudelijke beoordeling aangegeven. De voorliggende Nota van Wijzigingen heeft betrekking op de wijzigingsronde voor het Natuurbeheerplan najaar 2025.

Belangrijkste wijzigingen uit de Nota van Wijzigingen.

De wijzigingen bestaan in totaal uit één kaartwijziging. De wijziging is gedigitaliseerd en verwerkt in de kaarten.

De wijziging ziet op:

- De Ambitiekaart (gebiedscategorie) aanpassen op het kadastrale perceel RMD00 P 111 door het toevoegen van 'prioritair te realiseren nieuwe natuur' (C1).

Op grond van de Omgevingswet moet het Natuurnetwerk Limburg ten minste even groot blijven en mag het zodoende niet krimpen. Hiermee is rekening gehouden door iedere wijziging die leidt tot vermindering van de oppervlakte natuurnetwerk, te compenseren met een wijziging die leidt tot vergroting van deze oppervlakte. De uiteindelijke oppervlakte van het natuurnetwerk blijft daardoor gelijk.

Wijzigingsverzoeken die betrekking hebben op 'prioritair te realiseren natuur' (C1) kunnen invloed hebben op de ontwikkelgave. Echter, op basis van afspraken ten aanzien van de ontwikkelgave mag ook de ontwikkelgave niet groter of kleiner worden. Ook hiermee wordt rekening gehouden via saldering in de eerstvolgende versie van het Natuurbeheerplan.

Wijzigingsvoorstellen op kaart weergeven.

De wijzigingen in de Nota van Wijzigingen zijn allemaal op kaart ingetekend, voor het agrarisch natuurbeheer zijn vervangende kaarten opgenomen. Gezien de geringe aantal kaartwijzigingen, zijn deze als bijlage toegevoegd. Daarnaast zijn de kaarten via de provinciale web-viewer digitaal in te zien voor iedereen na vaststelling:

<https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>

Via "Natuur" -> "natuurbeheerplan najaar 2025" en "wijzigingen 2025" heeft u inzage in de wijzigingen. Hierbij kan worden gezocht op volgnummer van de wijzigingsverzoeken of ambtshalve wijzigingen, adres of kadastraal perceel.

Doorwerking Natuurnetwerk Limburg.

Er zijn wijzigingen van het Natuurbeheerplan die ook gevolgen hebben voor de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg dat is aangewezen in de Omgevingsverordening Limburg. Deze wijzigingen geven of uitvoering aan eerder genomen besluiten (ruimtelijke ingreep in het Natuurnetwerk en natuurcompensatie) of zijn meer recente aanpassingen op basis van de situatie in het veld. Deze wijzigingen passen binnen de regels voor het aanpassen van het Natuurnetwerk door GS en netto blijft het Natuurnetwerk, na de aanpassingen, even groot. De onderhavige wijzigingen van het Natuurnetwerk zullen in een volgende wijzigingsronde van de Omgevingsverordening Limburg worden overgenomen.

3. Bestuurlijke aandachtspunten

Het Natuurbeheerplan is onderdeel van het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL). Het SNL is een landelijk stelsel, waarbij zoveel als mogelijk uniformiteit tussen provincies wordt nagestreefd om de uitvoeringslasten te beperken. Dat betekent dat het wijzigen van het Natuurbeheerplan via een landelijk afgesproken planning en procedure dient te gebeuren, namelijk voor 15 april het Natuurbeheerplan voorjaar (primair besluit) en voor 16 september het Natuurbeheerplan najaar (aangepast besluit op basis van eventuele gegrond verklaarde bezwaarschriften). Dat betekent dat er vrijwel geen ruimte is om een alternatieve planning te hanteren.

Op basis van de Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer Limburg 2016 en Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap Limburg 2021 is de Provincie verplicht om een Natuurbeheerplan op te stellen. Tevens hebben GS op grond van de Omgevingswet de plicht om zorg te dragen voor de totstandkoming en instandhouding van het Natuurnetwerk Nederland. Onderdeel hiervan is dat de Provincie gebieden dient aan te wijzen die tot het natuurnetwerk behoren. Het natuurbeheerplan is hiertoe het vehikel, en ook in de Omgevingsverordening Limburg wordt het natuurnetwerk aangewezen.

Eind dit jaar kunnen de natuurbeheerders subsidie op basis van SVNL aanvragen voor het beheerjaar 2025 en later. Vanwege de arbeidsintensiviteit van het opstellen van een aanvraag op basis van het vigerend Natuurbeheerplan, kan vertraging in de provinciale besluitvorming leiden tot gebrekkige aanvragen met als gevolg minder doelbereik.

Het Natuurbeheerplan is een basis voor het uitvoeren van subsidieregelingen voor de ontwikkeling en beheer van natuur en landschap. Uitvoering van de regeling ANLb ligt deels bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Vertraging in de provinciale besluitvorming kan daarom leiden tot uitvoeringsproblemen bij RVO.

4. Lobby - aspecten

Niet van toepassing, technische uitwerking van landelijk beleid.

5. Relatie met Programmabegroting

Het vaststellen van het Natuurbeheerplan draagt bij aan de realisatie van de doelen genoemd in programma 1 Perspectief voor het Landelijk Gebied, product 1.1 Natuur en landschap van de programmabegroting 2024.

6. Juridische aspecten

Verplichting

Op basis van de Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer Limburg 2016 en Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap Limburg 2021 is de provincie verplicht om een Natuurbeheerplan op te stellen.

Uit de Omgevingswet volgt dat Gedeputeerde Staten zorgdragen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk (Natuurnetwerk Nederland) en daartoe in hun provincie gebieden aanwijzen die tot dit netwerk behoren (artikel 2.18, eerste lid, onder g en artikel 2.44 Omgevingswet). In Limburg worden deze gebieden als Natuurnetwerk Limburg in de Omgevingsverordening Limburg en het Natuurbeheerplan aangewezen.

Kwalitatieve verplichting

Uitgangspunt is dat de gevestigde kwalitatieve verplichtingen (KV) en de daarin opgenomen (streef)beheertypen op natuurterreinen overeenkomen met de (streef)beheertypen op de kaarten van het Natuurbeheerplan. Een Kwalitatieve verplichting is een zakelijk recht dat op een perceel rust waarin de eigenaar een natuurbeheertype duld en nalaat acties te ondernemen die schadelijk zijn voor dit natuurtype.

Gedurende onderhavige procedure is geconstateerd dat op meerdere terreinen dit niet het geval is. Het gevraagde natuurbeheertype vanuit de KV komt dan niet overeen met het geambieerde natuurbeheertype op de kaart. In de meeste gevallen gaat het om natuurbeheertypen die weliswaar verschillen, maar die qua doelbereik een vergelijkbaar resultaat opleveren. Er zijn echter ook gevallen bekend waarbij het natuurbeheertype op de kaart en op de KV zodanig afwijken dat er sprake is van een conflict. Deze gevallen hebben thans onze hoogste prioriteit. Hoe deze situatie heeft kunnen ontstaan, wordt momenteel onderzocht. Mogelijk zijn in het verleden wijzigingen van percelen waar KV's op gevestigd waren te makkelijk geaccordeerd. Daarom is besloten om dergelijke wijzigingen dit jaar niet te accorderen om zo te voorkomen dat er meer discrepanties ontstaan tussen beheertype volgens de KV en volgens de kaart. Met de reeds ontstane discrepanties wordt aan de slag gegaan. Afhankelijk van de situatie ter plaatse zal het in sommige gevallen leiden tot aanpassing van het Natuurbeheerplan aan de gevestigde kwalitatieve verplichting, maar er zijn ook gevallen waarbij het Natuurbeheerplan correct is en de kwalitatieve verplichting zal moeten worden bijgesteld.

Procedure

Gelijk aan de procedure van vorig jaar, en conform landelijke afspraken, wordt ieder jaar vóór april een wijziging van het natuurbeheerplan vastgesteld. Voor het wijzigen van het Natuurbeheerplan wordt de reguliere voorbereidingsprocedure van de Awb gevolgd. Dat betekent dat het Natuurbeheerplan voorjaar conform landelijk afspraak vóór 15 april wordt vastgesteld. Voor de voorjaarsversie Natuurbeheerplan hadden partijen de mogelijkheid om wijzigingsverzoeken in te dienen. Voor de voorliggende najaarsversie was het niet mogelijk om wijzigingsverzoeken in te dienen. Deze najaarsversie bevat alleen ambtshalve wijzigingen als gevolg van ingediende bezwaren. Tegen de voorjaarsversie bestaat de mogelijkheid voor belanghebbenden om binnen zes weken na de bekendmaking een bezwaarschrift tegen de wijzigingen in te dienen. Tegen de voorjaarsversie 2025 zijn vijf bezwaarschriften ingediend. Twee van de vijf bezwaarschriften zijn ingetrokken en een bezwaar is verwerkt in de najaarsversie. Op dit moment worden twee bezwaarschriften nog behandeld. Eventuele aanpassingen naar aanleiding van die twee bezwaarschriften zijn dus nog niet verwerkt in het Natuurbeheerplan najaar 2025. Beslissing op bezwaar en de daaruit voortvloeiende aanpassingen van het natuurbeheerplan zullen op een later moment worden voorgelegd aan GS voor besluitvorming. Tegen de beslissing op bezwaar van het Natuurbeheerplan (inclusief kaarten) staat beroep open bij de rechtbank Limburg.

7. Inkoop- en aanbestedingsaspecten

Niet van toepassing.

8. Financiële en cofinancieringsaspecten

Het Natuurbeheerplan is een beleidskader waaraan geen directe financiële gevolgen zijn verbonden. Indirect heeft het plan wel financiële gevolgen, omdat het plan aangeeft voor welke percelen beheersubsidie kan worden aangevraagd. Het onderhavige besluit is voorts slechts een partiële wijziging van het plan. De wijzigingen hebben onder andere betrekking op het aanpassen van de natuurbeheertypen die daadwerkelijk in het veld voorkomen alsook het vastleggen van

beheertypen voor nieuwe gerealiseerde natuurterreinen. Het Natuurbeheerplan na onderhavige actualisatie geeft aan waar, en onder welke voorwaarden, de bijbehorende subsidieregelingen kunnen worden opgesteld.

De financiële gevolgen van de actualisatie van het Natuurbeheerplan die zijn gericht op het aanpassen van bestaande beheertypen en het opnemen van beheertypen voor nieuwe natuurterreinen kunnen op hoofdlijnen worden geraamd. Om in aanmerking te komen voor beheersubsidie dient echter aan verschillende voorwaarden te worden voldaan. Op voorhand kan het financiële plaatje niet exact worden bepaald omdat er ook wijzigingen worden doorgevoerd op terreinen die volgens het beleid voor openstelling voor beheersubsidie (openstellingsbesluiten) niet voor beheersubsidie in aanmerking komen. Natuurareaal kan bijvoorbeeld in eigendom zijn (of worden) van een partij die niet tot de doelgroep behoort die natuurbeheersubsidie mag ontvangen. Daarnaast is voor een deel van de wijzigingen niet duidelijk welk beheertarief gaat gelden. Daarvoor is namelijk noodzakelijk dat duidelijk is welke partij gaat beheren en welk beheertarief op deze partij van toepassing is (het beheertarief volgt de lopende beschikking). Bovendien zijn de beheertarieven voor beheerjaar 2025 nog niet bekend. Het openstellingsbesluit voor beheerjaar 2025 zal in september/oktober worden voorgelegd aan GS. Onderdeel daarvan zal zijn de financiële dekking (binnen de bestaande financiële kaders).

9. Relatie met aanpak coronacrisis

Niet van toepassing.

10. Arbeidsmarktbeleid

Niet van toepassing.

11. Effecten op CO₂ en stikstof emissies (effecten op klimaat en biodiversiteit/beschermde natuur)

Het Natuurbeheerplan is kaderstellend voor de natuurontwikkeling en het natuurbeheer in Limburg. Een overschot aan emissie van koolstofdioxide, ammoniak en stikstofoxide heeft een vernietigend effect op de biodiversiteit. Natuurontwikkeling en natuurbeheer beogen de biodiversiteit overeind te houden en zo onze wettelijke doelen van de Vogel- en Habitatrichtlijnen te bereiken. Het Natuurbeheerplan is het kader waarop subsidies voor natuurontwikkeling en (agrarisch) natuurbeheer kunnen worden verleend. Deze subsidies garanderen natuurontwikkeling en een kwalitatief goed basisbeheer. Natuurontwikkeling en goed natuurbeheer is een voorwaarde voor de instandhouding van de Habitats (en daarmee een basis voor een betere biodiversiteit). Naast het regulier beheer worden herstelmaatregelen en bronmaatregelen ingezet om aanvullend aan regulier natuurbeheer condities voor aangewezen Habitats te verbeteren.

12. Digitalisering & data governance

Het Natuurbeheerplan omvat meerdere digitale kaarten (GIS-kaarten). Deze zijn te raadplegen via de provinciale GIS viewer (via: <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>). Daarnaast worden deze kaarten geüpload naar het landelijk Informatiemodel Natuur (IMNa). Deze zijn te raadplegen via : <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuursubsidies/snl/inhoud/natuurbeheerplan>

13. Formatieve aspecten

Niet van toepassing.

14. Samenwerking/afstemming andere clusters

15. Voorstel:

1. Het gewijzigde Natuurbeheerplan Limburg, versie najaar 2025, met de doorgevoerde wijzigingen zoals opgenomen in de Nota van wijzigingen, vast te stellen en bekend te maken door middel van een kennisgeving in het Provinciaal Blad.
2. Te besluiten deze GS-Nota actief openbaar te maken